

J. Kibari

KMETOVALEC.

Gospodarski list s podobami.

Uradno glasilo

e. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega.

Uredil

GUSTAV PIRC,

ravnatelj družbe.

XX. tečaj 1903.

V LJUBLJANI.

Založba e. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tisk J. Blasnikovih naslednikov.

IV, F. 32.468

030026761

	Stran
Napake pri lesenih svinjakih	69
Napake pri napravljanju prasičje krme	78
Napenjanje govedi (s 6 podobami)	147
Nekaj podatkov, ki naj se upoštevajo pri normalnih porodih govedi	2
Odgoja plemenskih svinj	76
O dovoljevanju državnih podpor za rejo žrebičkov noriškega plemena na Kranjskem	70
Odstavljanje žrebet	53
Otrobi ali oljne tropine?	21
Postaje za prasičjo rejo	61
Pušcanje krvi (z 2 podobama)	1
Sestava mleka ter škodljivi vplivi na mleko, iz katerega se dela sir	21
Sir ali presno maslo?	52
Skrb za kopita	124
Slovensko mlekarstvo in južnoafriški trg	31
Snaženje hleva	119
Stiskanje sira	118
Škodljivi vpliv porjavelih posod na mleko in na presno maslo	14
Velevažna iznajdba v mlekarstvu	91
Vpliv grašice in ovsene slame na mlečnost krav	129
Znaki zdravja pri govedi (s 3 podobami)	75
Zvišajmo junčevino!	109
Živinoreja in izmolzovanje	175, 188

Vprašanja :

Kakšna je razlika v teži pri živi govedi ter zaklani? (4)	6
Kaj je vzrok, da krave vsako leto dobivajo volčič na vimenu? (8)	7
Kaj je vzrok, da kobilo srbi po vratu? (9)	7
Kaj naj pokladam izmučenemu konju, da zopet pride k moči? (12)	7
Ali je res dobro govedi pozimi napikati kožo in nasekati zobno meso? (18)	16
Kako preženem grčo na konjevem vratu? (19)	16
Odkod je to, da živina dobi uši, če uživa seno s travnika, pognojenga z umetnimi gnojili? (23)	16
Ali bi ne kazalo živini dajati živega apna? (25)	16
Ali res seno s travnikov, pogojenih s kajnitom, povzroča pri kravah zvrženje? (29)	17
Ali krompir tekne breji svinji, ali so zanjo sezamove tropine? (31)	24
Kaj je vzrok, da je vol na scalu bolan? (33)	24
Kaj je vzrok, da svinja nima mleka? (37)	24
Ali je mogoče ozdraviti prasiča, ki je počil? (41)	32
Čez koliko časa po otežitvi je mleko dobro za v mlekarno? (44)	33
Kaj je vzrok, da imajo krave po oljnih tropinah slabše mleko? (46)	33
Kako se zdravijo garjavi pujski? (48)	33
Kdaj in kako naj pokladam kameno sol? (52)	39
Ali je kostna moka, ki je za gnoj, tudi dobra za pokladanje živini namesto klajnega apna? (53)	40
Kaj je vzrok, da se krave ne pojajo? (54)	40
Koliko krme potrebuje par navadnih konj? (58)	40
Ali je to vzrok, da krava hira, ker je požrla trebilo? (60)	40
Ali je dobro prasičkom pokladati klajno apno? (62)	40
Ali se smejo govedi pririzovati parklji? (64)	40
Ali se sme krava mlesti, preden se oteli? (65)	41
Kako se odpravijo prasičem uši? (68)	46
Kako naj zdravim prasiča, ki se mu voda zapira? (69)	46
Ali se res molznim kravam suši mleko, če se jim poklada živinska sol? (70)	46
Ali je mah, ki se dobiva pri brananju travnikov, dober za nasteljo? (71)	46
Kaj naj dajem konjem, da bodo rajši jedli? (72)	46

	Stran
Koliko litrov mleka se potrebuje za 1 kg presnaga masla? (72)	57
Ali so oljne tropine kmetijske družbe res slabše od onih, ki jih prodajajo po vaseh? (82)	57
Kako je svinjak pravilno urediti? (83)	65
Ali morem zahtevati odškodnino, ker svinja ni breja, ki sem jo za tako kupil? (85)	65
Kako je zdraviti lišaj pri govedi? (86)	65
Kaj je vzrok, da vola iz nosa krvavita, kadar težko vlečeta? (87)	65
Kako naj ravnam, da bo kobila pustila sesati svejemu žrebetu? (92)	73
Kaj je vzrok, da je prasič po nogah in pod vampom grintast? (94)	73
Zakaj se kobila brez vzroka zelo poti? (98)	73
Kaj je vzrok, da imata prasiča včasih višnjeve, včasih rdeče lise po životu? (103)	81
Zakaj svinji neradi jesta? (104)	81
Kaj je vzrok, da prasič ne mora hoditi? (106)	88
Zakaj se mleko nerado zasiri in ima malo smetane? (111)	89
Kaj je vzrok, da krava zadržuje mleko? (113)	89
Ali se sme teletu, ki skoraj brez življenja pride na svet, vlitii voda v nos? (114)	97
Kaj je vzrok, da je zvečer zdravo tele ponoči poginilo in se napihnilo? (118)	97
Kakšna bolezen je to, če svinjo »mora sesa«? (121)	98
Zakaj svinja hlastno žre gnoj in steljo, čeprav dobiva klajno apno? (123)	103
Koliko litrov mleka srednje kakovosti se potrebuje za kilogram presnega masla? (124)	103
Ali imam pravico od rezarja zahtevati povračilo za 2 svinji, ki sta mi poginili, ko jih je bil rezal? (127)	103
Svinja se je ustrašila psa in je izvrgla. Ali morem od posestnika psa zahtevati odškodnino? (131)	111
Kaj je vzrok, da se je konju pod bieljem razpokala koža? (134)	121
Kako odpravim kravi bradavice z vimena? (139)	122
Ali se sme kravam pokladati pesa? (145)	130
Kaj je vzrok, da krave pridejo ob mleke in so kar divje? (146)	136
Kako naj zdravim konja, ki že dlje časa šepa? (147)	137
Kako naj zdravim srbečico pri pujskih? (149)	137
Kje bi dobil butirometer (tolščemer) za mleko? (153)	143
Ali je res mogoče kobilo rezati? (154)	143
Kako bi žrebici odpravil krč iz nog? (158)	144
Kaj je vzrok, da krave hujšajo, ne jedo rade in se jih drži koža? (165)	153
Kako naj divji kostanj pripravim za krmo prasičem? (166)	160
Kaj je storiti, da se bo krava pustila molsti, ki se ji je vzelo tele? (167)	160
Ali so žgane grozdne tropine dobre za goved in za prasiče? (170)	161
Kaj je vzrok, da se je krava pozno otrebila in od tedaj peša? (172)	161
Kaj je vzrok, da prasiči težko hodijo in neradi jedo? (173)	161
Ali so lanene tropine boljše močno krmilo kakor moka? (178)	169
Ali se sme prasičem pokladati sama pesa z oblodo? (182)	169
Zakaj krava zapira mleko? (186)	176
Ali res tele ni za pleme, ki ga boli popek? (187)	176
Kaj je vzrok oteklini rezanega junčka? (189)	176
Ali se sme svinja pripustiti tudi tretjič? (191)	176
Ali je res škodljivo kravam nastiljati orehovo listje? (196)	184
Kako naj zdravim konja, da bo nehal kašljati? (198)	184
Ali res sme kmetovalec doma zrejeno žival zaklati? (199)	184
Ali naj kobilo, ki je izgubila en zob, obdržim ali naj jo prodam? (200)	184
Kaj je vzrok, da žrebe drgne z zobmi po žlebu? (201)	184
Kako je konju zdraviti rape? (201)	185
Ali se priporoča za svinjake cementni tlak? (204)	192
Zakaj krava težko diha? (208)	193

	Stran
Kaj je bolj umestno krmiti prasičem, lanene ali sezamove tropine? (212)	193

Sadjarstvo.

Spisi :

Bonesek k pokončevanju jabolčne rdeče uši	84
Gnojenje sadnemu drevju	37, 70
Iztrebljanje krone sadnemu drevju	88
Obrezovanje breskovih špalirjev (s 6 podobami)	155
Obrezovanje in oskrbovanje ribeza	43
Pomladno delo sadjarjevo	13
Poraba dobrih leg za sadovnjake	13
Ravnanje s sadnim moštom	168
Sadna in vinska razstava ter kmetijski shod v Prvačini v Vipavski dolini	88
Skrb za drevesno lubad in za rane	45
Sklrup na sadnem drevju	62

Vprašanja :

Kje bi dobil koščic češpelj St. Julien? (3)	6
Kaj je vzrok, da je jabolčnik postal kiselkast in na zraku sčrni? (20)	16
Sčim se zabrani, da mrčesi ne pokončujejo cvetja na sadnem drevju? (34)	24
Kake naj obrezujem pritlične jableane? (47)	33
Kako naj ravnam z drevjem ob saditvi? (51)	39
Kako preženem krtico iz drevesnice? (74)	46
Koliko narazen naj sadim v drevesnici divjake? (75)	46
Ali je res divji kostanj v bližini sadovnjakov škodljiv? (79)	57
Ali mravljinici kaj škodujejo cvetočemu sadnemu drevju? (80)	57
Zakaj moje maline na vrtu nič več ne rode? (119)	98
Kaj mislito Vi o obrezovanju sadnega drevja pri sajenju? (135)	122
Kdaj je dejati češplje v sod, ki se bodo pozneje žgale? (148)	137
Ali je čiščenje sadnega mošta zavisno od toplote? (155)	144
Kako se iz sadnih tropin dela trpežen jesih? (162)	152
Kdaj so slive najboljše za kuhanje? (169)	161
Ali res cepljeni orehi na stalnem mestu ne uspevajo? (175)	161
Ali bi kostanjevo drevje raslo na apnenolovnatih zemljah? (183)	169
Ali gre sadne divjake saditi na stalno mesto? (206)	192
Ali je kako sredstvo proti krticam v drevesnici? (207)	192

Vinogradništvo.

Spisi :

Ali je bolje vinograd zasaditi s cepljenkami ali z divjaki	4
Gnojenje vinogradov (s 3 podobami)	163, 173, 181, 187
Grobanje domačih trt je prepovedano	156
Kajenje, sredstvo zoper spomladanske mrazove	56
Kako je precepiti slabe ter pomladiti stare cepljenke	172
Ktere vrste trt kaže na Dolenjskem pomneževati	43, 53
Naprava podzidij v vinogradih (z 2 podobama)	51
Nekoliko navodil in nasvetov vinogradnikom k bližajoči se trgatvi	133
O vzgojnem in vsakoletnem obrezovanju trt na Štajerskem ob kranjski meji in na Dolenjskem (z 11 podobami)	19, 27, 35
Pereče vprašanje glede dobave brezobrestnih posojil kakor tudi ameriških podlog iz državnih in deželnih nasadov	190
Peronospora na grozdju	115
Pinola ali pinjela	110
Poraba žvepla v vinogradništvu in kletarstvu	182
Pospeševanje vinstva s prirejanjem vinskih razstav in vinskih semnje	141
Rupestris montikola ni za Dolenjsko	129
Slabe posledice, če se grobajo domače trte v okuženih vinogradih	77
Streljanje in zavarovanje zoper točo	108
Vipavske plante (s 3 podobami)	67

Vprašanja :

Ali trtam škoduje, če se médnje sadi pesa in zelje? (73)	46
Ktera tekočina je najboljša za namakanje trtnih kolov? (76)	46
Koliko vode in koliko galice se potrebuje za 1 ha vinograda? (102)	81
Ali smem vinograd poleti gnojiti z gnojnico? (115)	97
Ali smem trte prirezovati v začetku avgusta? (130)	111
Ali bi kazalo trte vzgajati na žici namesto na kolih? (136)	122
Ali je kakšna ameriška trta, ki necepljena rodi porabno grozdje? (137)	122
Kakšne skušnje so znane s trto »aramon rupestris« kot podlogo za cepljenje? (142)	129, 136
Ktera umetna gnojila naj se rabijo za trte? (156)	144
Ali smem gnojnico prilivati k trtam? (168)	160
Koliko umetnih gnojil naj vzamem za 100 trt? (188)	176

Kletarstvo.

Spisi :

Letošnje vino	166
Poraba žvepla v vinogradništvu in kletarstvu	182
Sodba o kranjskih vinih, razstavljenih v deželni vinski kleti v Ljubljani	94
Vinska semnja v Krškem in v Metliki	175
Zmrzlo vino	14
Žveplo v kletarstvu	86

Vprašanja :

Kako naj očistim sode od črnega vina, da bodo za belo vino? (2)	6
Kaj je vzrok, da je vino ostalo sladko? (7)	7
Ali se sme vino natočiti v sod, kjer so bile namočene češplje? (36)	24
Kako naj zažveplam prazen sod? (59)	40
Ali se dá z jajcem določiti pristnost vina? (61)	40
Kako popravim vinski sod, ker se je v njem usmradila voda? (66)	45
Je li res vse gostilničarjevo vino pod dacarjevo kontrolo, ki ni 1000 sežajev od gostilne oddaljeno? (90)	65
Kdaj se prične vinski mošt po trgatvi imenovati vino? (99)	80
Kaj naj storim s trto, ki ima veliko duplino? (112)	89
Ali se sme vino na debelo prodajati v manjših posodah kakor 56 l? (128)	110
Kje se nahaja v vinski kleti ogljikova kislina, zgoraj ali spodaj? (151)	137
Ali se sme za napravo petiota rabiti voda iz kapnice? (163)	153
Kaj naj storim z vinom, ki je zavrelo? (180)	169
Kako vzamem vinu okus po sodu? (190)	176

Čebelarstvo.

Spisi :

Kranjska čebela	71, 79
Podatki o prenovljenju satovja	62
Podatki o zdravljenju trotničnega panja	125
Trgovina s čebelami	54

Vprašanja :

Ali se dá iz medu žganje kuhati? (95)	73
Kakšni zajedalci so čebelne bolhe? (96)	73
Kaj je vzrok, da je matica lanskega družca letošnjo pomlad začela staviti samo trotovsko zalego? (116)	97
Zakaj so čebele ušle iz panja, ko so že zastavile satovje? (122)	130

Perutninarstvo.

Spisi :

Navod, kako gojiti štajerske kure	149
Pokončevanje mrčesov v kokošnjakih	78

	Stran
Poučilo, kaj je kurja kolera in kako jo je zatirati	63
Povzdignimo perutninarstvo!	56
Valilnik za kurja jajca (s 5 podobami)	131

Vprašanja :

Kaj naj storim, da bodo kokoši tudi pozimi nesle jajca? (40)	25
Kako preženem kokošim uši? (43)	33
Kako zabranim sosedovim kokošim pristop na moje njive? (78)	57
Ali smem tuje kokoši na svojem posestvu streljati? (89)	65
Ktera valilna priprava za kokošja jajca je najboljša? (141)	122
Kako in s čim se purani najbolj odebelijo? (181)	169

Gozdarstvo.

Spisi :

Dobivanje stelje po gozdih in pogozdenih travnikih	22
Gnojenje gozdnemu drevju (s 3 podobami)	115
Kmetijski gozdovi in skrb zanje od strani države	190

Vprašanje :

Ali akacija uspeva na mokrih tleh? (27)	17
---	----

Razno.

Spisi :

Gnezdilnice ali umetne dupline barona Berlepša (s 3 podobami)	28
Kako je postopati, če je kuhati davščine prosto žganje	95
Kisanje zelja	120
Kmečko knjigovodstvo	158
Kmetijska družba je dobila nov dom	11
Napredovanje človeškega duha	4
I. Luč v zdravstvu	5
II. Brzjav brez žice	15
III. Glive, ki delajo zemljo rodovitno	23
Navodilo o pokončevanju škodljivih mrčesov	64
Oskrbovanje občinskih potov	142
Poglavitni nedostaki našega kmetovanja	180
Poučno potovanje učencev kmetijske šole na Grmu v Vipavsko dolino	127, 135, 141
Razbremenitev zadolženih kmetij	3
Solnčnica za seničjo krmo	110
Zakaj so v Švici kmetje bogati	93

Vprašanja :

Ali je sosed smel posekati drevo na občinskih tleh? (1)	6
Kdaj naj učenci kmetijskih šol delajo prošnje, da pojdejo na dopust z 2 letoma vojaške službe? (5)	6
Je li občinski odbornik dolžan iti z orožnikom? (6)	6, 32
Kako je očistiti petrolejev sod, da bo poraben za vodo in za druge reči? (10)	7
Ali bi kmetijska družba mogla na to delati, da bi se mleko v primorskih mestih podražilo? (11)	7
Ali moram sam napraviti ograjo ob vrtu pri vodnjaku, kamor iz vse vasi gonijo živino napajati? (13)	8
Do ktere starosti je pes prost davka? (14)	8
Ali smem gostilniško obrt premestiti iz ene vasi v drugo v isti občini? (15)	8
Ali res sme najemnik lova ustreliti vsakega psa na svojem lovišču? (17)	16
Ali smem iz doma pridelanega žita peči kruh in ga prodajati? (21)	16
Ali se res sme kuhati davka prosto žganje le doma? (26)	17
Kako se delajo pristne kranjske klobase? (28)	17
Ali so sežgane in v prah stolčene kosti dobre za primes h klaji in ali imajo kaj gnojilne moči? (35)	24

	Stran
Ali smem streljati s Flobértovo puško, ne da bi imel orožni list? (39)	25
Ali smem svoja poslopja zavarovati pri dveh zavarovalnicah? (42)	32
Ali se res zarede ščurki, če se kuri s češnjevimi drvni? (50)	33
Ali je kako sredstvo, da se prepreči črvu zarede se v lesu? (67)	46
Ali sme sosesnik skupnega pašnika pašno pravičo prepustiti drugemu? (84)	65
Ali je dobro cilindre za petrolejeve svetilke pred porabo kuhati v vodi? (88)	65
Ali sosed sme kokoši zastropjati na svoji njivi? (93)	73
Kako je lovskemu psu pregnati črve? (97)	73
Zakaj se v vodnjaku zarejajo ušem podobne živalce? (100)	80
Ali sme več mož skupaj v najem vzeti občinski lov? (101)	80
Ali ima posestnik domačin, ki je postal ameriški državljan, še doma volilno pravico? (107)	89
Ali se sme pašna pravica prodati? (117)	97
Zakaj dobiva voda v vodnjaku poleti slab okus in duh? (125)	103
Kako je napraviti strelovod? (126)	103
Kako preženem kaparje z oleandrov in limon? (129)	111
Kako se pripravlja kislo zelje in kako kisle kumare? (132)	121
Kako zatrem črve, ki so se zarebili v slanini? (138)	122
Ali me more sosed prisiliti, da odpravim golobe? (140)	122
Kako naj ravnam, da dobim povračilo, za škodo, ki mi jo dela divjačina? (144)	130
Ali moram imeti dovoljenje, če hočem vpeljati električno razsvetljavo? (157)	144
Ali lovski čuvaj sme streljati mačke na polju? (159)	144
Kakšen razloček je med črnimi in rdečimi bezgovimi jagodami? (160)	144
Kako bi ljudi prepričal, da méd ne pada izpod neba? (161)	144
Koliko oralov sveta mora imeti posestnik, da sme lov sam izvrševati? (176)	168
Kdo mora popravljati most čez vodo na zasebni poti, ki ga rabijo tudi drugi občinarji? (184)	169
Ali so mostovi s senom z domačega travnika podvrženi mitnini? (193)	184
Ali mora res sosed dovoliti napravo žive meje? (194)	184
Ali smem komu drugemu prepustiti pašne pravice? (195)	184
Ali morem sosedu prisiliti, da mi proda za pot potrebni svet? (196)	184
Kakšno bolezen ima pes na očeh, ki so se mu zagnojile? (197)	184
Ali je mesar kazniv, ki živali pušča po 3 dni brez hrane, preden jih pokolje? (203)	185
Ali smejo neizučeni klavci klati prasiče? (205)	192
Ali smem tuje pse postreliti v svojem lovu? (209)	193
Ali moram plačati dac od vsega prasiča, če ga nekoliko proč prodam? (210)	193

Uradne vesti.

Določbe za ustanovitev postaj za prasičjo rejo	50
Kranjsko-primorskega gozdarskega društva razpis nagrad za uspešno pogozdovanje goličav	42
Naredbe glede oddaje družbenega sadnega drevja	10, 18, 186
Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske	104, 111
Oddaja drevja in trt pri mokronoški podružnici	10
Oddaja plemenskih prasičkov	42
Oddaja sadnega drevja pri novomeški podružnici	26
Razglas glede podpore za sadjarstvo	154
Razglas kranjskim ovčarjem	170, 178
Razglas metliške podržnice o vinskem semnju	162
Razglas o deželnih konjerejskih darilih v Boh. Bistrici	106
Razglas o državnih konjerejskih darilih za l. 1903	81
Razglas o odvratanju in zatiranju svinjske kuge 10, 58, 106, 154	154
Razglas o popolnjenju števila zrebcev iz zasebne reje	26

	Stran
Razglas o prihodnjem tečaju na podkovski šoli	74, 162
Razglas o sprejemu gojenk v gospodínsko šolo	106, 114
Razglas o zglastitvi žrebcev za spuščanje	154
Razpis daril za stare kmetijske posle	170, 178
Seja glavnega odbora 29. decembra 1902	9
» » » 16. marca 1903	48
» » » 25. aprila »	74
» » » 10. junija »	90
» » » 17. septembra »	146
» » » 28. decembra »	194
Tečaj za vinogradnike in gornike na Grmu	34
Vabilo na naročbo «Kmetovalca»	179
Vabilo na občni zbor kmetijske družbe	90, 98

Gospodarske novice.

Na straneh: 8, 17, 25, 33, 41, 46, 57, 66, 73, 81, 89, 98, 104, 111, 122, 130, 137, 145, 153, 161, 170, 177, 185, 193.

Listnica uredništva.

Na straneh: 10, 18, 26, 34, 42, 50, 58, 66, 74, 82, 90, 98, 112, 130, 138, 146, 154, 162, 170, 178, 186, 194.

Podobe.

Gnojitev vinograda v jamnice (pod. 81.)	188
Izpahnjena pogačica na kolenu pri konju (pod. 77.—79.)	171, 172
Kako je obrezovati breskove špalirje (pod. 65.—70.)	156

	Stran
Kako se konju seže v mastnik (pod. 37.)	100
Kako se konju tipa na žilo (pod. 36.)	100
Konj, ki ima koliko (pod. 35.)	99
Krava z vodeničnimi bulami (pod. 31.)	76
Lesen svinjak (pod. 32., 33.)	83, 74
Mehurji na konjskih nogah (pod. 54.—58.)	140
Načrt za gnojenje vinograda (pod. 71.)	163
Noga hromotnega prasiča (pod. 34.)	91
Nova vipavska gnojitev vinogradov (pod. 80.)	181
Obrezovanje ribeza (pod. 19.—21.)	43
Obrezovanje trt (pod. 5.—9. ter 13.—18.)	19, 27, 35
Osuševanje močvirnega sveta (pod. 3., 4.)	12
Podzidja v vinogradih (pod. 22., 23.)	51, 52
Poskušališče na travniku kmetijske šole na Grmu (pod. 38.)	102
Preiskovanje dihanja pri kravi (pod. 30.)	76
Preiskovanje kože pri kravi (pod. 29.)	75
Pušcanje krvi pri konjih (pod. 1., 2.)	1, 2
Sredstva proti napetosti govedu (pod. 59.—64.)	147, 148
Stroji za košnjo, obračanje in grabljenje sena (pod. 39.—41.)	107, 108
Umetne valilnice (pod. 10.—12.)	29
Uspeh gnojilnih poskusov gozdnemu drevju (pod. 42.—44.)	115
Uspehi gnojenja z umetnimi gnojili (pod. 72.—76.)	164, 165, 166
Uspehi poskusnega gnojenja (pod. 45.—48.)	124, 125, 126
Valilnik za kurja jajca (pod. 49.—53.)	131, 132, 133
Vipavske plante (pod. 26.—28.)	67, 68, 69
Vzoren svinjak (pod. 24., 25.)	59, 60

Tržne cene, inserati in mala naznanila so na ovitkih.

